

JOHN AXEL ALMQUIST

Ikke blot et af sine danske, men ogsaa et udenlandsk Æresmedlem har „Samfundet for dansk Genealogi og Personallhistorie“ haft den Sorg at miste, idet f. d. Arkivraad, fil. dr. Johan Axel Almquist er afgaaet ved Døden den 28. December 1950, 80 Aar gammel. Almquist begyndte 1891 som Biblioteksmand og var fra 1907 til sin Død Kongens Bibliotekar, men hans vigtigste Embedsgerning faldt inden for det svenske Rigsarkiv, til hvilket han var knyttet siden 1895, 1920–36 som Arkivraad.

J. A. Almquist bevarede til langt op i den høje Alder en Arbejds-kraft af usædvanligt Format, og paa flere Omraader inden for den historiske Forskning har han formaaet at yde en fremragende Indsats. Det gælder saaledes om hans store Arbejder om bergskollegiet (1909) og kommerskollegiet (1912–15) samt om den civile Lokalforvaltning i Sverige 1523–1630 (1–4, 1917–23) og „Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden“ (1–3, 1931–47). Ogsaa en lang Række historiske Kildepublikationer lykkedes det Almquist at tilrettelægge, saaledes Ud-gaverne af Gustav Vasas Registratur 1520–29 (1–10, 1902–16) og Stockholms Stads Skattebøger, Embedsbøger og „Tænkebøger“ (1926–48, ialt 14 Bind).

Først og fremmest var Almquist dog Personallhistoriker af en Bredde og Dybde, som sjældent træffes. Udgaet fra en gammel berømt Kultur- og Lærdomsslægt maatte det ligge ham nær at have Opmærksomheden henvendt paa det enkelte Menneskes Betydning i den historiske Udvikling. Som Biblioteksmand og selv Ejer af en enestaaende personallhistorisk Bogsamling var han som faa hjemme i den herhenhørende Litteratur, hvorom bl. a. vidner den nyttige Haand-bog „Svensk genealogisk litteratur“ (1905) (jvfr. ogsaa hans „Sveriges bibliografiska litteratur“, 1–3, 1904–12). Men ikke mindre omfattende var hans Kendskab til selve den Personernes og Slægternes Historie, som ligger gemt i Litteraturens Skatkamre.

Det var da kun naturligt, at Almquist kom til at spille en betydelig Rolle i det svenske „Personhistoriska Samfundet“. Han var Medlem af Bestyrelsen for dette fra 1910, Formand 1919–43. Særlig kom han – direkte og indirekte – til i en lang Aarrække at sætte sit Præg paa „Personhistorisk Tidsskrift“, og det er i ikke ringe Grad hans Fortjeneste, at dette Organ indtager det høje Staaede, der kendetegner det. Ikke mindst var hans talrige Anmeldelser under Signaturen „Aqut“ skattede, altid kyndige og lærerige som de var, ofte skarpe, spillende af Vid og Ironi.

En højt fortjent Forsker, en mangesidig Kulturpersonlighed af udpræget aristokratisk Type er gaaet bort med Johan Axel Almquist. Ogsaa vort „Samfund“, der siden 1939 talte ham blandt sine Æresmedlemmer, hylder i Ærbødighed hans Minde.

BJØRN KORNERUP.